

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА
ГЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА імені ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНА НАУКА І ПРАКТИКА: ВИКЛИКИ ЕПОХИ

МАТЕРІАЛИ
міжнародної наукової конференції, присвяченої
130-річчю географії у Львівському університеті
(м. Львів, 16–18 травня 2013 р.)

GEOGRAPHICAL SCIENCE AND PRACTICE: CHALLENGES OF EPOCH

PROCEEDINGS
of the international scientific conference dedicated to the
130th anniversary of geography at L'viv University
(L'viv, 16–18 May 2013)

Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка
Львів–2013

УДК [910+911] (06)
ББК 26.8я5+20.1я5
Г 35

*Друкується за ухвалою Вченої ради географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол № 2 від 13 березня 2013 р.*

Г 35 Географічна наука і практика: виклики епохи: Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 130-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 16–18 травня 2013 р.) / [Відповід. редактори: доц. В. І. Біланюк, доц. Є. А. Іванов]. У 3-ох томах. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – Том 3. – 306 с.

У збірник наукових праць включені тексти доповідей з широкого спектру теоретичних і прикладних питань географічної науки, освіти і практики, які виголошено на міжнародній науковій конференції, присвяченій 130-річчю географії у Львівському університеті. Серед авторів збірника науковці України, Польщі, Білорусі, Німеччини і США.

Для викладачів вищих навчальних закладів, науковців, докторантів, аспірантів, студентів, учителів і тих, хто цікавиться проблемами географічної науки.

**Відповідальні редактори:
доц. В. І. Біланюк, доц. Є. А. Іванов**

Редакційна колегія:

Володимир Біланюк (голова), доцент, декан географічного факультету;

Євген Іванов (відповідальний секретар), доцент, заступник декана географічного факультету з навчально-виховної і наукової роботи;

Ярослав Кравчук, професор, завідувач кафедри геоморфології і палеогеографії;

Семен Кукурудза, професор, завідувач кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи;

Роман Лозинський, доцент, завідувач кафедри географії України;

Марта Мальська, професор, завідувач кафедри туризму;

Анатолій Мельник, професор, завідувач кафедри фізичної географії;

Валерій Петлін, професор, завідувач кафедри конструктивної географії і картографії;

Степан Позняк, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів;

Олег Шаблій, професор, завідувач кафедри економічної і соціальної географії;

Євген Тиханович (секретар), аспірант кафедри фізичної географії.

Адреса редакційної колегії:

Україна, 79000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41,

Львівський національний університет

імені Івана Франка, географічний факультет.

Тел.: +38 032 239 46 46; факс +38 032 272 26 44

E-mail: geodekanat@gmail.com; eugen_ivanov@email.ua

Тексти подаються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен, повноту і достовірність наведених матеріалів, посилань та інших відомостей.

**УДК [910+911] (06)
ББК 26.8я5+20.1я5**

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2013
© Автори статей, 2013

30 мортир і гаубиць. З фортець і редутів виставлялися чати, між котрими курсували роз'їзди. Українське козацтво відбувало іноді тут військову службу. По закінченню Російсько-Турецької війни 1735-1739 рр. починається заселення Української лінії, на південь від неї почали з'являтися українські поселення. Незважаючи на величезні людські та матеріальні ресурси, затрачені на будівництво Української лінії, вона майже не виправдовувала свого призначення. Татарські орди під час набігів нерідко обходили фортеці, проривалися через лінію, спустошуючи і грабуючи саме ту територію, котру вона мала прикривати. Українська лінія остаточно втрачає значення в 1770 р., після спорудження південніше неї, за 175–180 км, так званої **Дніпровської лінії** (гирло р. Московки – нижня течія р. Берди), що пролягала по кордону, визначеному Білгородським миром 1742 р.

На жаль, в результаті антропогенної діяльності (господарчої, воєнної, рекреаційної та ін.) в XIX–XXI ст. більшість споруд зазнали практично повної руйнації, але залишки їх можуть бути використані як об'єкти показу під час пізнавальних екскурсій, проведення фестивалів та свят.

Список використаних джерел

1. Країнознавство: основи теорії: Навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.
2. *Яворницький Д. І.* Твори у 20 томах / Д. І. Яворницький. – К.-Запоріжжя: Тандем-І, 2008. – Т. 8, Кн. 1. – 492 с.

* * *

УДК 338.48-6:005:(477):303

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЛОВИХ ПОТОКІВ УКРАЇНИ

Ореста Бордун, Ольга Біланюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
Україна, 79000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41,
e-mail: obordun@ukr.net*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Діловий туризм в Україні виник порівняно недавно. Першими організованими туристичними подорожами з пізнавально-ділового характеру були поїздки на міжнародні ярмарки і виставки. Кількість поїздок ділових людей збільшилася з розширенням комерційних ринків і поступовим ослабленням митних обмежень, а також завдяки збільшенню швидкості руху транспорту та зниженню транспортних витрат. Міжнародні виставки, ярмарки, аукціони, які відвідують мільйони туристів, – досить прогресивна форма спілкування.

Вагомий макроекономічний вплив на розвиток господарства України загалом, і туризму особливо, мав туристичний форум, проведений в Києві в жовтні 2012 р. Національний туристичний форум, організований Асоціацією лідерів туристичного бізнесу України (АЛТУ), підтримали керівники кількох посольств в Україні: Грузії, Словаччини, Туреччини. Масштаб туристичного форуму та й зростаюча кількість в'їзних туристів у 2012 р. свідчать про збільшення уваги до розвитку українського туристичного ринку, особливо з боку перерахованих вище країн.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняне “туризмознавство” почало формуватися після 1991 р. За роки незалежності з'явилися перші наукові публікації з цієї тематики. Розвитку українського туризму присвячені наукові праці В. К. Федорченка, Т. А. Дьорової, В. І. Цибуха, В. В. Худо, М. П. Мальської та ін. Саме ці науковці вперше в Україні частково

узагальнили та систематизували матеріал з історії туризму відповідно до періодизації історичного розвитку суспільства. Водночас фундаментальні дослідження з проблем розвитку ділового туризму в Україні не здійснювалися.

Метою цієї роботи є поглиблення існуючої системи понять, термінів та методів дослідження ділових потоків України у міжобласному та у міждержавному вимірі, який обмежується наявністю статистичних даних. Визначення чинників, які мають істотний вплив на розвиток ділового туризму в міжобласному вимірі, та міждержавному, що впливають на формування найбільших ділових потоків з України та до України.

Завдання. Дослідження проблем та перспектив формування і розвитку ділового туризму України потребує вирішення наступних завдань: 1) аналіз теоретичних основ вивчення ділового туризму; 2) дослідження основних тенденцій формування внутрішніх ділових потоків України; 3) визначення основних чинників, що істотно впливають на розвиток міждержавних ділових потоків; 4) характеристика туристичного потоку з діловою метою за допомогою математичних показників та структурного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Діловий туризм охоплює групи людей, об'єднаних єдиною метою або фаховими інтересами. Це можуть бути бізнесмени, інженери, лікарі, педагоги, спеціалісти сільського господарства, які здійснюють туристичні подорожі за спеціальними програмами і маршрутами. Поняття “діловий туризм”, за сформованою у міжнародному туризмі практикою, охоплює широке коло поїздок:

- ✓ ділові поїздки співробітників підприємств для переговорів, участі у виробничих нарадах, презентаціях, збутова діяльність тощо;
- ✓ поїздки на конгреси, конференції, виставки, ярмарки, біржі;
- ✓ поїздки на спортивні змагання команд, гастролі;
- ✓ поїздки офіційних делегацій.

Діловий туризм відіграє значну роль у міжнародному, внутрішньому й іноземному туризмі України, перспективи його розвитку – найсприятливіші. Частка ділового туризму в світі, за оцінками експертів ВТО, становить майже 20 %, проте в Україні цей вид туризму ще недостатньо розвинений і становить 5 % від всіх обслужених туристів України.

В межах України організують міжнародні та регіональні туристичні салони, ярмарки, біржі, зокрема у таких туристичних центрах, як Міжнародний туристичний салон “Україна” у Києві, Міжнародний туристичний ярмарок “Крим. Курорти. Туризм” у Ялті, міжнародний туристичний ярмарок-виставка “Чорноморська Одиссея. Туризм. Відпочинок. Здоров'я” в Одесі, Міжнародний туристичний салон у Харкові, Міжнародна туристична виставка “Тур Експо” у Львові, Міжнародна туристична ярмарка “Турконтракт” в Ужгороді, котрі сприяють розвитку ділового туризму в межах нашої держави та на міжнародному рівні.

Також особливу увагу потрібно приділити львівському туристичному форуму “Перемагай з Левом”, який проводиться вже вчетверте. Діловий туризм та організація мега подій, як найперспективніші напрямки розвитку туризму в світі, були основними темами для дискусій на минулорічному Форумі.

В'їзні туристичні потоки з діловою метою повторюють загальні тенденції туристичних потоків України, в яких левова частка належить бізнесменам з Росії (167163 особи або 34 %), майже вдвічі менше – Польщі (96382 особи 18 %) і ще менше Молдови (70488 особи, 15 %).

У структурі внутрішніх туристичних потоків України з службовою та діловою метою лідерські позиції займає столиця України – Київ (45821 осіб або 70 %), інші області та міста обласного значення мають незначні відсотки (рис. 2.)

У майбутньому розвитку ділового туризму України велику надію покладається на роль міжнародних організацій, членами яких є наша країна, зокрема Міжнародної асоціації ділового туризму й торгівлі.

З допомогою використання міжнародного досвіду наш уряд повинен вирішити такі пріоритетні завдання:

- ✓ привернення уваги українського та іноземного туриста до можливостей ділового туризму в Україні;

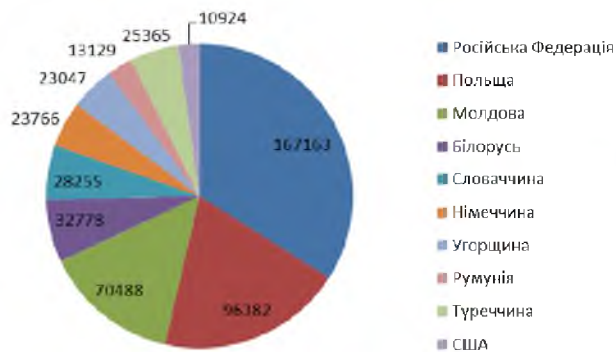

Рис. 1. В'їзд іноземних громадян в Україну з службовою, діловою та дипломатичною метою [4]

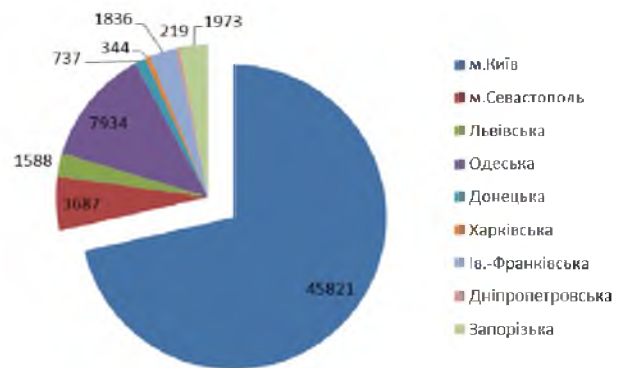

Рис. 2. Розподіл туристів в 10 містах та областях з найвищими показниками, обслугованих туроператорами та турагентами, з службовою, діловою та навчальною метою у 2011 р. за регіонами [3]

- ✓ розвиток міжнародної концепції ділового туризму в Україні;
- ✓ розвиток потужної сучасної ділової інфраструктури в Україні;
- ✓ надання консалтингової, маркетингової і юридичної допомоги;
- ✓ створення мережі регіональних центрів ділового туризму;
- ✓ сприяння залученню інвестицій для розвитку інфраструктури туристичного бізнесу в українських регіонах;
- ✓ встановлення ділових контактів із спорідненими закордонними організаціями;
- ✓ розробка нових програм і проведення заходів, спрямованих на вдосконалення середовища для ведення бізнесу в Україні, взаємну підтримку суб'єктів ринку ділових поїздок і послуг, розвиток в'їзного ділового туризму [5].

Список використаних джерел

1. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
2. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 2002. – 141 с.
3. Туристична діяльність в Україні у 2011 р.: [Статистичний бюлетень]. – Київ: Головне управління статистики у Києві, – 2012. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Туристичні потоки. – Режим доступу: http://www.km.ukrstat.gov.ua/ukr/statinf/tur/tp_r.htm.
5. www.consult.com.

УДК 796.5(476)

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СЕТИ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ БЕЛАРУСИ И УКРАИНЫ

Анастасия Решетникова

Белорусский государственный университет,
 Беларусь, 220030, г. Минск, ул. Ленинградская, 16,
 e-mail: anbsu@mail.ru

Эффективная организация лечебно-оздоровительного туризма в стране является не только важной задачей развития туристской отрасли, но и стратегическим направлением в

Олег Бабич

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИМІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ З НАЯВНІСТЮ ЛІСОВИХ ГЕОСИСТЕМ
(НА ПРИКЛАДІ ОКОЛИЦЬ М. ЛЬВОВА) 171

Ярослав Смірнов

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТЕРИТОРІЇ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ДАНИМИ
ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ В КОНТЕКСТІ КАРТОГРАФУВАННЯ
ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ 174

Зоряна Гостюк

РУЙНІВНІ ПАВОДКИ ХХ–ХХІ СТ. НА ТЕРИТОРІЇ КОСІВЩИНИ 178

І. Козак, П. Коцюба, Г. Козак, П. Стшелінський, А. Венгель

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ LP360 ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ ЛІСОВИХ
ЛАНДШАФТІВ 181

Любов Гілета

КОНСТРУКТИВНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАСАДИ ОПТИМІЗАЦІЇ АКУСТИЧНОГО НАВАНТА-
ЖЕННЯ В МЕЖАХ ВЕЛИКИХ УРБОЕКОСИСТЕМ 185

Петро Волошин

КОНСТРУКТИВНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ІСТОРИЧНИХ ПРИРОДНО-
ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА ЛЬВОВА 187

Петро Сухий, Ігор Березка

КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ РЕЖИМУ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД
РІЧОК У СТОЧИЩІ ВЕРХНЬОГО СІРЕТУ 191

Богдан Сулик, Євген Іванов

ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛАНДШАФТНИХ СИСТЕМ
ТАРАКАНІВСЬКОГО ФОРТУ 195

Іван Ковальчук, Оксана Швець, Юрій Андрейчук

АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ БАСЕЙНІВ МАЛИХ РІК ВЕРХНЬОЇ ЧАСТИНИ
СТОЧИЩА ДНІСТРА 199

О. Шевченко, Є. Самчук, С. Сніжко

АНОМАЛІЇ ТЕМПЕРАТУРИ ПОВІТРЯ В М. КИЄВІ, СПРИЧИНЕНІ УРБАНІЗАЦІЄЮ 203

СЕКЦІЯ “ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМУ”

Олександр Колотуха

ТУРИСТСЬКО-СПОРТИВНЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ 207

Павло Романів

ІННОВАЦІЇ У ТУРИЗМІ: ПІДХОДИ ДО ОЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ 211

Мирослава Питуляк, Микола Питуляк

СУЧАСНИЙ СТАН РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ 215

Любов Зеленська

РЕЛІКТОВІ КОРДОНИ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 219

Ореста Бордун, Біланюк Ольга

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЛОВИХ ПОТОКІВ УКРАЇНИ 223

Анастасія Решетнікова

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕРЕЖІ САНІТАРНО-КУРОРТНОГО ОБСЛУГОВУ-
ВАННЯ БІЛОРУСІЇ І УКРАЇНИ 225

Наукове видання

ГЕОГРАФІЧНА НАУКА І ПРАКТИКА: ВИКЛИКИ ЕПОХИ

Матеріали міжнародної наукової конференції,
присвяченої 130-річчю географії
у Львівському університеті

(Львівський національний
університет імені Івана Франка,
м. Львів, 16–18 травня 2013 р.)

У трьох томах. Том третій

Українською, англійською, російською, польською мовами

Відповідальні редактори:
доц. В. І. Біланюк, доц. Є. А. Іванов

Друкується за ухвалою Вченої ради географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол № 2 від 13 березня 2013 р.

Укладач: *Євген Іванов*
Дизайн обкладинки: *Ігор Дикий*

Підп. до друку 29.04.2013. Формат 60×81 1/8.
Папір друк. Друк різогр. Гарнітура Cambria.
Умовн. друк. арк. 36,2. Наклад 200 прим. Зам. ____

Видавничий центр
Львівського національного університету імені Івана Франка
79000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41.

Надруковано з готових діапозитивів у друкарні ТзОВ "Простір М"
79000, м. Львів, вул. Чайковського, 27.